

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

EN INKLUDERENDE KIRKE
PORTRETT: PER TVEIT
UNGDOMSDIAKONI

KRONIKK: GJESTFRIHET I EKSTREMISTAN
MITT FUNN: PINSEVENNER OG ØKUMENIKK

LYS OG LIV

NR. 1/10. 76. ÅRGANG

TEMA:
DIAKONI/
INKLUDERENDE
FELLESSKAP

INKLUDERENDE FELLESKAP

De senere år har stadig flere diakonistudenter funnet veien til MF. Utdannelse av diakoner er en viktig oppgave i seg selv, for kirken og samfunnet trenger dem.

VIDAR L. HAANES
REKTOR

Men diakonistudiet er i tillegg viktig for MF fordi hele studiemiljøet tilføres en grunnleggende dimensjon – like viktig for kommende prester, kateketer og ungdomsarbeidere som for diakoner. Diakoni handler om nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet (Plan for diakoni). Diakonien gjør kirkens budskap troverdig i samtiden.

Kristendommens diakonale grunnholdning var avgjørende for kirkens vekst de første århundrene. De kristnes tjenende holdning understreker inkarnasjonens hemmelighet, evangeliet om Gud som steg ned for å tjene. De kristne i oldkirken tilbød et inkluderende fellesskap, ikke først og fremst institusjonelt (selv om også det er viktig), men relasjonelt.

Den gang som i dag skjedde kirkens vekst mer gjennom møter mellom enkeltmennesker enn gjennom store, offentlige vekkelsesmøter. Evangeliet formidles i møtet mellom alminnelige mennesker. Man lærte at enhver var ansvarlig for sin neste, uavhengig av slektskap, egeninteresse, sympati eller verdi, ut fra troen på den Gud som elsker alle mennesker uten forskjell, en Gud som har omsorg for syke og svake, som tar de fattiges og undertryktes parti.

Både katolsk og protestantisk kristendom har fortsatt å utføre den barmhjertige samaritans gjerning. De fleste av velferdsstatens institusjoner er sekulariserte utgaver av kristne, diakonale institusjoner. Likevel vet vi at kirken kunne gjort mye mer, og i større grad burde virket som en motkultur i forhold til samfunnets behandling av fattige og minoriteter. Mange kristne har oppført seg som herrer og ikke som tjenere, og har latt kirken fremstå som en interesseforening for den vellykkede middelklasse. Det er både riktig og viktig å løfte frem diakoniens plass i kirken, ikke bare som et spesialfelt for diakoner eller diakonale institusjoner, men som et fundament som må være til stede for at kirken skal være troverdig i sin tjeneste for Gud og mennesker. Det handler om etterfølgelse og utøvelse av kristendom i praksis. Ved MF vil vi særlig fremheve at det er en nær forbindelse mellom menighetsliv og diakoni. Diakoni skjer først og

fremst lokalt. Det er ikke tilstrekkelig å legge ansvaret over på kirken som institusjon, og hevde at "kirken bør gjøre mer". Det er ikke en gang tilstrekkelig om vi fikk midler til å tilsette en diakon i hver menighet. Det er vi som skal tjene, ta ansvar for miljø og skaperverk, forsvare de forfulgte og støtte minoriteter – alle vi som utgjør det fellesskapet vi kaller kirke.

Diakoni

ATLE OTTESEN SØVIK
REDAKTØR

I Den norske kirkes nye diakoniplan blir diakoni definert som kirkens omsorgstjeneste. Det vil si at diakoni er evangeliet i handling, uttrykt gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Av disse fire aspektene var det "inkluderende fellesskap" som var tema for en stor diakonikonferanse på MF 22.-23. oktober 2009.

Diakoni, med vekt på aspektet "inkluderende fellesskap" er også temaet for dette nummeret av Lys og liv. Hvordan kan kirken konkret være inkluderende på en god måte? I forsøk på

å inkludere folk kan det fort bli for klamt, og dermed heller fungere ekskluderende. Eller det kan være et forsøk på å inkludere der noen ufrivillig blir satt i bås som "hjelpetrengende", slik at det igjen i praksis blir ekskluderende.

Mange kloke mennesker har tenkt gode tanker omkring dette. På diakonikonferansen ble slike tanker delt og diskutert, noe som gjorde konferansen til en nyttig og god opplevelse for oss som deltok. Du treffer flere av deltakerne på konferansen både i temaartikkelen og i portrettintervjuet i dette nummeret av Lys og liv. God lesning.

INNHOOLD

HISTORIKK:

Lys og liv ble første gang utgitt i april 1935 med en tydelig visjon om å styrke kontakten mellom menighet og fakultet. Bladet har siden den gang blitt sendt til alle tidligere og nåværende studenter og samarbeidspartnere som en gave fra MF. "Kunde også vårt lille blad bidra, om enn aldri så lite, til å sprede lys fra Gud og hans ord, og skape liv, vilde det i sannhet ha en oppgave å løse." (Nr. 1 Lys og liv, 1. årg. 1935.)

S. 4 TEMA:

Ikke hjelpe, men tjene

Hva er diakoni, og hva er diakoni ikke? Hvordan kan kirken være et inkluderende fellesskap? Ulike meninger og konkrete råd når Odd Bondevik, Nora Blaasvær og Guro Hellgren samtaler om diakoni.

S. 8 PORTRETT: PER TVEIT

Salmekomponist Per Tveit snakker om sitt forhold til musikk, inkludering i kirken, samt om fotball og Mariekjeks.

S. 18 MITT FUNN:

PINSEVENNENES FORHOLD TIL ØKUMENIKK

Pinsevennernes forhold til økumenikk har gått i bølger gjennom historien, skriver Terje Hegertun, som disputerte over emnet like før jul.

S. 16 KRONIKK:

GJESTFRIHET I EKSTREMISTAN

Hva er det å være en åpen og inkluderende kirke i et flerkulturelt Norge?

S. 24 UNGDOMSDIAKONI

Intervju med Astrid Sandsmark om ungdom som ressurs for kirken.

UTGIVER

Det teologiske Menighetsfakultet

Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo

Telefon: 22 59 05 00

E-post: lysogliv@mf.no

Bankkonto: 6038 05 58583

www.mf.no

23 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året.

Abonentene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd og kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i Lys og liv gjengis fritt.

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Marianne Torp. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

REDAKSJON

Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør

Atle Ottosen Søvik, redaktør

Marianne Torp, redaksjonsmedlem

Hallvard Olavson Mosdøl, redaksjonsmedlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Eirik Førde

Layout: Neue

Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

IKKE HJELPE, MEN TJENE!

Den 22. og 23. oktober var det duket for diakonikonferanse på MF. Tre sentrale personer på denne konferansen var biskop em. Odd Bondevik, generalsekretær i Kirkens SOS, Nora Blaasvær, og diakonirådgiver Guro Hellgren fra Kirkerådet. Lys og liv møtte de tre til en samtale om diakoni.

TEKST OG FOTO: ESKIL SKJELDAL

- *Hva er diakoni?* Bondevik tenker seg om. Han er opptatt av at ordet ikke skal være høytidelig og spesialisert: – Diakoni er hverdagslig omsorg for hverandre, med basis i den kristne tro og etikk. Blaasvær supplerer at diakoni er kirkens omsorg og tjeneste for den enkelte, og at diakonien således er utadrettet.

- Forskjellene fra en kommunal omsorgstjeneste er at det er kirken som viser denne omsorgen, sier Hellgren. Kirken er Jesu legeme. Som kirke er vi Jesu hender, føtter og hjerte som må vise omsorg. I så måte er kirken forstått som Jesu legeme (jf 1 Kor 12), et flott ideal for kirkelig diakoni.

- *Hvordan kan diakoni drives på gal måte?* Blaasvær mener at det å definere diakoni som hjelp er problematisk: - Det ligger en sterk kraft i å heller tenke tjeneste enn hjelp. Som kristne tjener vi hverandre. Det er Kristi ønske, og det er meningsfullt å gi. Noe av mitt innsteg på konferansen var på hvilken måte denne gjensidige tjenesten også må tenkes inn i hvordan en menighet organiserer sine arbeidsoppgaver. De frivillige blir veldig viktige i en slik måte å tenke på. Det er ikke "til hjelp" å drive et barnekor, nei, det er levende menighetsliv: Det er også en del av kirkens viktigste arbeid.

- Men samtidig er det slik at man av og til kan trenge hjelp, av noen som er utrustet til dette, skyter Hellgren inn.

- De gamle diakonissene lærte at de, i sin sykepleietjeneste, skulle tenke at det var Kristus selv de stelte. Hvis det er Kristus du møter, så blir diakonien tjeneste av Kristus gjennom din neste, presiserer hun.

Det å forstå diakoni utelukkende som hjelp, engasjerer alle tre:

- Det å stadig få hjelp kan oppleves ydmykende, sier Bondevik. Jeg så det tydelig da jeg jobbet i NMS. Rike land kommer for å hjelpe fattige land. Vi må tenke nøye igjennom at dette kan oppleves nedverdiggende. Som kirke må vi la folk komme til kirken for å gi av seg selv. Kirken må tilrettelegge for alle menneskers omsorgsvenner.

Blaasvær poengterer viktigheten av gjensidighet:

- Alle trenger hverandre. Vi er både til gave og til forpliktelse for hverandre. I Kirkens SOS, der vi møter folk som helt klart tar kontakt for nettopp å bli lyttet til og bli sett, driller vi inn at den som er på vakt også kan bli en trengende. Nå er jeg der for en annen, andre ganger kan det være omvendt. Hellgren påpeker at det trengs ulike ressurser til ulike oppgaver i en menighet. Det er lett å stemple folk ut fra ulike ressurser:

- Men hvem er funksjonshemmet når? En blind organist er ikke funksjonshemmet på orgelkrakken. Vi må ikke tenke i båser, men i ressurser.

Å snakke sant om livet går igjen hos alle tre.

- *Men hvordan kan kirken snakke sant om livet til vanlige mennesker?*

- Det går ikke an å være kristen uten å være sannferdig. Jeg er kritisk til en del forkynnelse

som blir oppfattet som å si: Du blir lykkelig hvis du bare vender om og blir en kristen, sier Bondevik.

- I foredraget på konferansen stilte jeg spørsmålet om det er sant å synge "Kjære Gud, jeg har det godt". Det er ikke alltid sant. Kanskje føler vi oss forpliktet til å ha det godt fordi vi er kristne? Men: Jeg er ikke kristen fordi jeg har det godt. Og jeg har det ikke godt fordi jeg er kristen. Kirken må snakke sant om at livet ikke er lett for noen. Dette er frigjørende.

- Men det er kanskje vanskelig å gjøre alle de fine ordene om diakoni om til konkrete tiltak, skyter de inn. Bondevik peker på at det skjer mye rundt i menighetene, og at det er mye diakoni i godt naboskap og lokal omsorg på småsteder:

- Menigheten skal oppfordre til å gi alle menighetslemmer støtte på at det allerede gjøres mye på det diakonale planet i en menighet. Hellgren mener at forkynnelsen må bære bud om at nestekjærlighet kan læres:

- Det diakonale blikk kan øves opp. Det er også viktig å peke på at vi er en del av et internasjonalt fellesskap. Det gjøres mye diakoni i forbindelse med fasteaksjonen, vennskapsmenigheter og lignende. Også i det globale fellesskapet er vi avhengige av hverandre og kan bety noe for hverandre.

Blaasvær er enig:

- Masse kan gjøres fra kirken lokalt, og vi må tenke ansattrollene på nye måter. Vi skal som ansatte utruste folk, motivere mennesker til tjeneste. Det er ikke bare presten og diakonen som driver diakoni. Kirken må ruste folk til konkret handling.

- Gjennom utdanning og kurs må de ansatte settes i stand til å myndiggjøre andre mennesker til å hjelpe seg selv til å ikke bare være en hjelpetrengende, men ta ansvar for eget liv, mener Hellgren. Blaasvær er enig:

- Slik kan kirken styrke meg til livet mitt. Da blir tanken om kirken som legeme viktig. Kirken skal utruste alle døpte til tjeneste. Utfordringen ligger i forhold til eierskap. Alle døpte er en del av kirken, ikke bare et tillegg. Det er mye arbeid igjen før alle føler seg inkludert. Kirken må gi mennesker anledning til å kjenne seg hjemme i et fellesskap og gi dem tjeneste slik at de fyller en funksjon.

- Hvordan driver man inkluderende fellesskapsbygging i Dnk? Har dere eksempler på ting som fungerer?

Bondevik mener at det må bli et bedre tilbud til menn. Hvordan kan mannfolk finne noe å bidra med som også kan være diakoni? Her må kirken være fantasifull og gi menn følelsen av å være til nytte. Vi må bryte opp definisjonen av det "å tjene" som noe veldig kristelig, mener han. Hellgren tror på sin side ikke at det går an å gi en oppskrift på hvordan man kan drive inkluderende fellesskapsbygging. Det er avhengig av konteksten: Er det mange innvandrere eller få innvandrere? Er det mange eldre eller flest unge? Hvordan er lokalsamfunnet på det enkelte stedet?

- Ja, det er svært viktig at de lokale menighetsansatte kjenner samfunnet godt, hevder

Blaasvær. Kirken må avdekke behov for fellesskap og oppsøke folk på deres arenaer, slik at vi kan finne ut hvilke ønsker om fellesskap som finnes. Jeg tror vi må gjøre noe med ambisjonene på ansattssiden. Kanskje blir det en endring i måten man driver menighet på dersom vi inkluderer mennesker? Ja vel, men det må vi være åpne for. Våre idealer og visjoner må ikke stenge for den diakonale virksomheten.

- Til slutt: Hvilken bibelfortelling ville du valgt for å vise kjernen i diakonien?

Bondevik er rask med å svare. Han trekker frem fortellingen om den barmhjertige samaritan:

- Her møter vi et menneske som ser et annet menneske, som stopper og tar seg tid, som overskrider både etniske og religiøse grenser, som tar ansvar, og som faktisk gjør alt det som

var mulig å gjøre. Han investerer i tid og penger. Hellgren supplerer:

- Samtidig stolte han på at dette arbeidet kunne gå fint uten ham. Blaasvær trekker frem fortellingen om Sakkeus i forhold til kirken utfordringer om å stadig finne nye arenaer. Jesus ser Sakkeus, snakker til han der han er og inviterer seg hjem til ham. Det at kirken tør å gå inn på andres arenaer, er viktig. Slik kan kirken endre på den andres premisser.

- Ja, dette er et viktig ledd i en diakonal metodikk, skyter Hellgren inn: "Se-bedømme-handle." Vi må starte med å se. Hvor trykker skoen? Jeg liker fortellingen i Matteus 25: "Jeg var fremmed, syk og i fengsel og dere så til meg." Så enkelt er det. Vi er kalt til konkret handling. Men skriftstedet fra Efeserne er også viktig for meg: Det å vandre i ferdiglagte gjerninger. Vi kan ikke redde hele verden, hver dag, hele tiden. Utfordringene kommer mot oss. De store visjonene må ikke bli så storslåtte at vi blir lammet i tjenesten.

Asbjørn Finholt

Advokat
Postboks 7, 2001 Lillestrøm
Tlf. 63 81 60 80

VITAL BASE® Benkeputer

Putene har en sterk aldrings- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har gidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE

Your Challenge - Our Science

Myravegen 9, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpasning og ergonomisk utforming.
Seteputer, ryggputer, kneputer, formtilpasning.
Nesten alt er mulig.

5 OM INKLUDERENDE FELLESKAP

HVA FORBINDER DU MED INKLUDERENDE FELLESKAP?

OLA SMEPLASS
LEDER I DET NORSKE DIAKONFORBUND

- Med inkluderende fellesskap tenker jeg på et fellesskap der alle føler seg hjemme. Et fellesskap hvor alle føler seg trygge og har verdi i form av den de er, ikke på grunn av hva de kan eller

hva de gjør. Historien, eller hva de kommer med, er ikke viktig; det vesentlige er at de er der. Dette er et fellesskap uten noen form for rangordning hvor alle er like mye verdt.

STURLA STÅLSETT
GENERALSEKRETÆR I KIRKENS BYMISJON

- For meg er et inkluderende fellesskap et fellesskap der jeg får oppleve at folk lar meg få rom, respekterer meg og har positive forventninger til hva jeg kan bidra med. I Kirkens Bymisjon har vi en god ledestjerne i setningen "Ingen er bare det du ser". Det henger nært sammen med ordet respekt, som kommer fra det latinske

respectare som betyr "se om igjen". Et inkluderende fellesskap dreier seg altså om et fellesskap der ingen er forhåndsdomt eller "ferdigsett". Et fellesskap som har positive forventninger om at vi alle er mer enn det forhåndsantagelser eller fordommer skulle tilsi.

ELISABETH TORP
PREST OG DAGLIG LEDER FOR KIRKENS RESSURSSENTER MOT VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP

- Et fellesskap for alle; for deg og meg. Ikke noe som hindrer et menneske fra å kjenne seg akseptert og respektert. Et sted der hemmeligheter og vanskeligheter kan snakkes om. En sammenheng der den enkelte på sine premisser

kan kjenne glede og alvor, håp og verdighet. Alle er med; får noe og gir noe. Et deltagende og mottagende fellesskap. Fargerike mennesker og alle slags lukter og lyder i gjensidig forståelse og godhet for hverandre. Guds grenseløse kjærlighet og tydelige grenser som skaper trygghet. Inkluderende fellesskap - min drøm for folkekirken og lokalmenigheten.

AMSALEWORK TAMERU FLOOD
MF-STUDENT

- The first thing I think of if someone mentions an inclusive and in that successful community, is a gifted, skilled, intentional leader. Without such a leader, inclusive fellowship is impossible. One may not be very visible or may not be looking so deliberate, yet explicitly or be-

hind the screen there is someone that looks over that nobody in the fellowship is left out or each member's interest has been taken into consideration in every way possible. This is possible, of course, when there is a defined common objective for a leader to work with.

HANS ESKIL GRØDEM
MF-STUDENT

- Inkluderende fellesskap innebærer i første omgang at en blir lagt merke til som ny, og at en opplever seg som interessant. Det er et fellesskap som ikke fordomsfullt dømmer nye, men som gir nye mennesker en sjanse og slipper dem inn på seg og gir en mulighet til å bli kjent. Et

inkluderende fellesskap ekskluderer ikke på grunnlag av forskjeller som bryter med fellesskapets normer, og stempler ikke folk som unormale, men inkluderer på tross av disse. Her er det rom for å være seg selv og å bli akseptert for den en er. I slike fellesskap skapes det vennskap.

-MARIEKJEKS KOMMER IKKE FRA GUD

Sandefjord i desember. Sola står lavt inn stuevinduet. Organist og komponist Per Aamodt Tveit smiler vennlig fra stolen han er knyttet til. MS kan stå for mer enn sykdom når det gjelder Per. MusikkSpreader. MegetSentral. MangeSmil.

TEKST: ESKIL SKJELDAL FOTO: KURT ANDRÉ HØYESSEN

Han er en gudbenådet kontaktskaper og bryter barrierer på en måte som mange kirkelig ansatte bare kan drømme om. Per Tveit er plantet i mange leire. Mange føler de har eierskap i ham: Både i næringslivet og i idretten. I kirka og i kulturlivet. I Sandefjord er han et begrep, et symbol på fellesskap og at alt er mulig. Det er musikken han er mest kjent for i landet ellers. Men er han egentlig komponist eller låtskriver? Han tenker seg om, og virker ikke helt enig med seg selv:

- Jeg skriver en del sanger og salmer, så låtskriver blir jo feil. Men på den annen side er jeg en ålreit låtskriver også. Hvis jeg

kaller meg komponist da setter jeg meg jo i en liga hvor jeg ikke hører hjemme. Da er du med de store gutta. Nei, jeg er nok ikke der. ”Jag sjunger mine viser små for dem som villa høre på. Jag er en fattig trubadur som duger just til ingenting.” Tveit syngesiterer Vreeswijk og gliser.

- *Du har en veldig fornem forståelse av komponistrollen, Per. Mange her i Norge er nok ikke enige i at du ikke er komponist.*

- Hvis det å lage en god melodi kvalifiserer til å være komponist, så er jeg det. Jeg er glad i å lage gode melodier og er vokst opp med å underbygge tekst. Jeg har akkompagnert kristne tekster siden jeg var 11 år. Per forteller. Venn og assistent Ragne suser rundt oss. Henter småting Per vil vise frem. Setter på en sang. Koker kaffe. Er tilstede.

- Det begynte med faren min. Han sang mye, og jeg akkompagnerte han. Senere begynte jeg som organist i metodistkirken i Brevik. Der spilte jeg hver søndag i fire år, og gikk av med pensjon da jeg var 15. Per flirer. Per skrev sin første melodi da han kom tilbake til Norge fra arbeid for NMS i Hong Kong i 1982. Da fikk han sitt første oppdrag av Vidar Kristensen, og siden er det blitt mye samarbeid, både med ham og med Eyvind Skeie.

- *Ser du på musikken din som gudstjeneste, Per?*

- Ja, rett og slett. Det er veldig meningsfylt å jobbe med kristne tekster og få understreke disse tekstene med mine toner. Her i

Sandefjord har vi akkurat hatt konsert med barnesanger som Vidar og jeg skrev til kirkeårets gang. Dette var konsert nummer fire i "Pers ønskekonsert", en serie jeg begynte med i mai i fjor. Denne konserttrekka er rett og slett en serie som bidrar til at jeg kan inkludere meg selv i kulturlivet i byen.

Per sender meg bort til veggen for å se på fire plakater. Veggene i leiligheten er fylt av minner, bilder og plakater fra arrangement Per har tatt del i. Inkludere seg selv? Sa han det? Er det ikke andre man inkluderer? Kanskje hørte jeg feil.

- Jeg sitter ikke og venter på andre. Hodet mitt fungerer bra, men kroppen virker dårlig. Det betyr at jeg kan inkludere meg selv ved å komponere. Jeg har stjålet et godt poeng fra en venninne. "Den som kan be om hjelp, er ikke hjelpeløs." Det er et flott utsagn. Det å be om hjelp er en aktiv handling og et fritt valg. Du kan fint velge å ikke be om hjelp. Jeg kunne valgt å klage og bruke energi på alt det negative. Hvis jeg blir sånn surpomp, som klager mer enn jeg jubler, da ekskluderer jeg meg selv fra å delta i et fellesskap. Da kan jeg få et rykte som vrien.

Per kommer på noe han skal vise meg. Ragne sendes ut for å hente "Pers bok".

- *Du tonesetter kristne tekster, Per. Hva betyr Gud for deg?*

- Jeg er sterkt troende, og jeg er dønn naiv. Jeg har gjort meg helt avhengig av troen min på at Jesus stod opp fra de døde. Jeg er en enkel kristen gutt fra Heistad. Jeg har ett håp, og det er Kristus. Det er blitt sterkt for meg, særlig gjennom sykdom og dritt. Det er ikke mer å si om det. Det er i tråd med det jeg har hørt av forkynnelse opp igjennom. Og jeg har hørt mye god forkynnelse. Bestefaren min var emissær i NMS. Han fikk kongens fortjenestemedalje for sin forkynnervirksomhet for NMS, Skien krets. Kan du finne den medaljen, Ragne? Ragne forsvinner. Det romsteres ute i gangen. Medaljen dukker ikke opp:

- Du har så mange medaljer, Per!

Per forteller om sommere på Lydhusstranda Bibelcamping. Om Einar Lundby, Anfin Skaaheim og vennskap med mennesker han traff der. Ragne er tilbake. Hun fant noe annet: "Pers bok". Her finnes bilder og utklipp fra et langt medialiv. Bilder av Per og Sissel Kyrkjebø, fra da hun fikk St. Olavs medalje.

- Gå ut i kjøkkenet og se, sier Per til meg plutselig. Kjøkkenet er tapetsert med en av Pers gode ideer. Da Sandefjord fotballklubb rykket opp, fikk han en idé, som ble satt ut i live. Han er kjempestolt av den:

- Før alle hjemmekampene har vi samling i peisestua i kirken. Dit har vi invitert en gjest fra det møtende laget, og så er det sang og musikk, underholdning og salg av vafler. Gjestene taler om fotball eller andre interessante tema. Vi har hatt besøk av Einar Gelius, biskop Hagesæther, Per Anders Nordengen, Per Arne Dahl, Jacob Jervell, Ingebrigt Steen Jensen.

Per får til å åpne opp kirken for folk flest. Men der andre ønsker å få folk til kirka, er Pers mål motsatt: Målet er ikke å få fotballfolk i kirken, men å få kirkefolk på fotballkamp. Per er litt motsatt. Han inkluderer seg selv, og skal sende kirkefolk på fotballkamp!

- Jamen, det har de godt av. Sandefjord fotball har satt seg et mål: Sammen for Sandefjord. Hvis man som menighet ekskluderer seg selv ved å holde seg utenfor dette fellesskapet, så er det ikke bra. Alle må være med: Næringslivet, kulturlivet, kommunen, idretten, kirka.

Jeg er imponert. Mannen burde jo vært ordfører. Jeg ymter frempå med min idé.

- Erru gal? Det hadde gått helt på trynet! Jeg hater møter, jeg hater papirarbeid, jeg hater skjemaer, jeg hater alt som er kjedelig. Det jeg elsker, er mennesker. Det er det jeg vil ha rundt meg. Kommunen foreslo for litt siden at jeg kunne få mange trykkere på stolen min her. Da kunne jeg trykke på knapper og så ville dører åpnes og lys og tv skrus på. Det skulle liksom være reine cockpiten i stua. Men jeg måtte si det: Jeg er ikke interessert, jeg vil ha mennesker rundt meg. Det aksepterte de. Jeg har fått de beste folka rundt meg. Ragne er den som er her mest. Jeg kan ikke se for meg hvordan livet ville vært uten henne eller de andre jentene.

Per har snakket mye om inkludering. Jeg lurer på hvordan han tenker om en inkluderende kirke?

- For eksempel her i Bugarden kirke, som i altfor mange andre kirker, hadde vi en frykkelig treig kirkekaffe med pulverkaffe og Mariekjeks. Jeg var med å starte kafé Bugatti, og der var det søren meg ikke mye Mariekjeks! Der var det frodighet, hjemmelagde kaker, blomster. Du vet han Gordon Johnsen på Modum, hva han sa: Mariekjeks kommer ikke fra Gud! Haha. Tenk på de som kjøper inn det der og legger dem på fat! Nei, når det gjelder folk og kirken kan jeg si mitt mål i en setning. Det tenkte jeg mye på da jeg var organist: Flest mulig må kjenne at denne kirken er min. Her er jeg døpt, her er jeg konfirmert, her har jeg fulgt mine besteforeldre til graven. Dette er

«Jeg er sterkt troende, og jeg er dønn naiv. Jeg har gjort meg helt avhengig av troen min på at Jesus stod opp fra de døde.»

meg og min kirke, sier han engasjert.

- Det å avlegge regnskap i form av trosbekjennelse kommer i annen rekke, på en måte, samtidig som det ofte er det samme. Jeg er utrolig glad for at jeg er døpt, den 25. desember 1951 i Brevik kirke. Da ble jeg en kristen. Dette representerer så sterke bånd til Gud at ingen kan rive det fra meg. Jeg er en ganske sånn dåpsfokusert fyr, sier han og smiler.

- Selv om jeg har spilt mye på møter for å få folk omvendt, så har jeg skjont at i stedet for å omvende folk beintøft, så er det bedre om kirken kan favne og vise folk at dette er din kirke.

- *Har du drevet misjon, Per?*

Ragne er snar med svaret:

- Ja, det har du! Gjennom korarbeid og mye annet har han fått mange til å tro fordi han er så troende og tvilende selv. Han åpner opp for mange mennesker. Han er en misjonær, sier hun.

- Jeg vil heller si misjofjern jeg, spøker Per. Man merker godt hans store humor, men også alvorret som ligger i bønn, under alt. Han legger ut om all moro han har hatt med mannskoret Hvalkjæften oppigjennom. Et lerret går ned, nå er det konsertfilm av mannskoret som skal vises frem på prosjektoren i stua. Konsert midt i byen med tusen tilskuere.

- Dette er inkludering, sier Per. Som organisten i Sandefjord kirke sa det en gang mannskoret skulle synge der: Vær klar over at dere kommer til en kirke, men vær også klar over at det er dere som kommer. Jeg liker å utfordre etablerte måter å tenke på, men med respekt.

MF ALUMNI

Praktikumskullene fra 1994, 1979 og 1969 feiret sine jubileer på MF i høst. Det er gjerne lunsj, en faglig del, informasjon om MF og omvisning, før ekstern fest på kvelden.

Programmene for samlingene blir laget individuelt etter egne ønsker. Ta kontakt med marianne.torp@mf.no om du vil ta initiativ til en samling for ditt kull.

15 ÅRSJUBILEUM

Bård Hallesby Norheim og Sjur Isaksen hadde faglige innledninger til samtale på MF. Fra venstre; Lars Harald Tjøstheim, Anne Grete Listrøm, Anne Austad, Øystein Magelsen, Gunnar Haaland, Rolf Henning Vik, Arild Steinsland, Bård-Egil Dyrhol, Knut Svindland, Dag-Kjetil Hartberg, Knut Skjeldal, Berit Karlsaune og Tormod Klovning.

40 ÅRSJUBILEUM

Fredrik Saxegaard holdt miniforesning for jubilentene. Bak fra venstre; Tor Johan Grevbo, Knut Roberg, Arnfinn Torjussen, Finn Wagle, Eyvind Andreas Rian, Helge Hartberg, Magne Johan Grønlien, Kjell Storaker og Svein Gjesdal. Foran fra venstre; Harald Tysvær, Johannes Melve, Jens Olav Mæland og Ingvard Hageberg.

30 ÅRSJUBILEUM MED BILDER FØR OG NÅ

Torleiv Austad foreleste om hva som har hendt i norske kirkeliv etter 1980. For 30 år siden rigget Alf Danbolt seg til med stativ og tok dette bildet. Med nesten identisk oppstilling som i 1979, fra venstre; Alf Danbolt, Øyvind Mæland, Halvor Nordhaug, Ole D. Hagesæther, Eivind Martinsen, Roar Petter Strømme, Arnfinn Haram, Kjell Nyhus, Kåre Skråmestø,

Petter Dahle, Øystein Skaug, Knut Harald Pedersen, Leif Martin Stapnes, Liv Ekeland, Knut Grønvik, Fredrik Ulseth, Ingemann Ellingsen og Bjørn Egil Watsend. Foran på huk, fra venstre; Kjell Ellefsen, Arnt Flugstad, Stig Magne Heitmann, Magne Furuseth, Torleif Elgvin, Ola Erik Domaas og Stein Oltedal.

MASTER I DIAKONI

Lurer du på hvordan evangeliet kan leves ut i handling?
Ønsker du å lære mer om hvordan mennesker i utsatte
livssituasjoner kan møtes med omsorg og respekt? Vil du
vite mer om hvordan kirken kan bidra til å fremme rett-
ferdighet og ta vare på skaperverket?

Masterstudiet i diakoni har som formål å gi innsikt i kirkens diakonale oppdrag. Samtidig sikter studiet mot å utvikle ferdigheter og holdninger som er aktuelle i utøvelsen av diakoni. Studiet er bygget opp gjennom en kombinasjon av teologifaglige og diakonifaglige emner. Du får blant annet lære mer om:

• Diakonien historie og teologi • Sjelesorg • Ledelse • Etikk • Internasjonal diakoni, institusjonsdiakoni og menighetsdiakoni

Studiet er praksisorientert. Det er praksisfeltet som bestemmer valget av teoretiske perspektiver. Studiet er dessuten tverrfaglig og samarbeidsrettet. Deler av undervisningen foregår derfor i samarbeid med preste- og kateketutdanningen.

Mastertudiet gir god mulighet for valgfri fordykning med utgangspunkt i den enkelte students interesser og ønsker. Graden gjennomføres i samarbeid med Høgskolen Diakonova.

JOBBMULIGHETER

Masterstudiet dekker utdanningskravene for diakontjeneste innenfor Den norske

kirke. Samtidig kvalifiserer studiet for diakonal tjeneste innenfor bistandsarbeid, misjon, skole og institusjon. Studiet vil dessuten også være relevant for en rekke andre stillinger innenfor samfunns- og organisasjonsliv, nasjonalt og internasjonalt. Studiet kvalifiserer også for videre studier på phd-nivå.

FAKTA

> varighet: 2 år (120 studiepoeng)

> søknadsfrist: 1. juni

> opptakskrav: Grad eller utdanning på bachelornivå innen helsefag, sosialfag eller pedagogisk fagområde, minimum 180 studiepoeng. Likeverdige kvalifikasjoner kan vurderes. Studiet kan også tas på deltid.

KONTAKT OSS

Rune Vik,
E: rune.vik@mf.no,
T: 22 59 06 22 eller

Tron Fagermoen,
E: diakoni@mf.no
T: 22 59 0528,

Vinn en tur til Roma

Verv deg selv eller andre som fast giver . Da bidrar du til at mennesker blir utrustet og dyktiggjort til tjeneste.

Vi vil minne om MFs vervekampanje for å få flere faste givere. Du verver deg selv eller andre som ønsker å binde seg til minimum kr 250 i måneden på avtalegiro. Er du allerede fast giver og ønsker å øke beløpet tilsvarende, er du med i trekningen.

Det er store vinnermuligheter. Premier til alle som verver minst tre givere og en flott Olavsbi-bel til den som verver flest. Alle blir med i trekningen om en ukes tur til Roma.

Din innsats og dine gaver hjelper oss å legge til rette for at stadig nye mennesker blir utrustet og dyktiggjort til tjeneste. Dette gjelder prester, kateketer, misjonærer, diakoner, ungdomsarbeidere og trosopplærere til menighetene, kompetente RLE- og religionslærere til skolene, og alle de andre som med god MF-ballast går inn i ulike stillinger i inn- og utland.

Send oss en navne- og adresseliste (ikke beløp) på de du har vervet. Vi tar hånd om resten.

For mer informasjon: Tlf. 22 59 05 50
E-post: marianne.torp@mf.no

ANDAKT

BRYR DU DEG, GUD?

«Jeg roper til deg, men du svarer ikke; jeg står der, og du bare ser på meg. Du har snudd om og er nådeløs mot meg, du kjemper i mot meg med veldig hånd.» (Job 30, 20-21)

Jeg er ei av dem som aldri blir ferdig med ”det ondes problem”. Lenge var livet mitt båret oppe av troen på en god og allmektig Gud som holdt meg og hele denne verden i sin hånd. Jeg tvilte aldri på Guds kjærlighet og omsorg. Han var en stabil klippe som opprettholdt mening og retning i livet mitt.

Men i senere tid har livet ledet meg inn i vanskeligheter som har rystet ved troen på at Gud opprettholder godhet og mening i denne verden. For ondskaper jeg har møtt, har vippet meg av pinnen, og den holder fremdeles sin klamme hånd rundt halsen på meg. Jeg har begynt å tvile på at Gud virkelig kan være både god og allmektig. Hele livet har jeg fått høre at Gud er en god far. I mine øyne griper en god far inn når barna skader hverandre. En god far bruker makt for å beskytte barna sine mot vold. Og en god far som i tillegg er allmektig, kan hindre at barna blir syke og dør, eller at de blir revet bort av ulykker. Hvorfor griper ikke Gud mer inn i denne verden da? Hvorfor kan han ikke vise litt mer muskler? Ondskaper jeg ser og erfarer forteller meg at Gud enten er maktesløs eller likegyldig. Og det passer ikke med det bildet jeg ønsker å ha av Gud.

TEKST: ÅSHILD STORDRANGE
FOTO OG SKULPTUR:
ELISABETH HELVIN

I tillegg har jeg begynt å tvile på om Gud virkelig bryr seg om meg. Det er kjernen av problemet slik jeg ser det. Og samtidig det mest smertefulle. Som Job skriker jeg ut min skuffelse og mistillit til Gud som har sviktet: ”Jeg roper til deg, men du svarer ikke; jeg står der, og du bare ser på meg. Du har snudd om og er nådeløs mot meg, du kjemper i mot meg med veldig hånd.” (Job 30,20-21).

La oss gi Job mer rom. La oss uttrykke klagen hans midt i all lovsangen og takknemligheten. Dersom livene våre er i Guds hender, og han hevder at han bryr seg, så må han sannelig få høre det når vi rammes av det meningsløse. La oss rope ut alle våre ”hvorfor” selv om vi ikke får svar. Klagen må ikke stilne.

Som kirke tror vi selvsagt at Gud bryr seg. I Jesaja sammenligner Gud seg med en trøstende mor. Vi tror på Kristus som er vel kjent med smerte og som lider sammen med oss. Men vi som er i kamp med Gud, må få rom til å kjempe og språk til vår klage. Når vi blir slitne av kampen, kan vi heller komme for å få trøst. Så kan vi da kjenne etter om vi er klare for å lete etter Guds omsorg midt i det vonde.

FORSKNING AKTUELT

Ny bok om ekklesiologi

Harald Hegstad har utgitt en ny bok om kirkeforståelse. Boken har fått tittelen Den virkelige kirke og diskuterer forholdet mellom kirken som en systematisk teologisk størrelse og den kirken man kan undersøke empirisk. Er dette to ulike størrelser, eller dreier det seg om det samme? Hovedtesen i boken er at også den systematiske teologien må forholde seg til den erfarbare kirke til forskjell fra en usynlig bakenforliggende kirke. Boken er utgitt på Tapir.

Fire disputaser på MF i desember 2009

Karl Inge Tangen disputerte 8. desember. Tittelen på avhandlingen var Ecclesial identification beyond transactional individualism? A case study of life strategies in growing late modern churches.

Lars Råmunddal disputerte 11. desember. Tittelen på avhandlingen var Konsept og endring: En kvalitativ studie av hvordan lokale ekklesiologier formes gjennom initierte endringsprosesser i to norske menigheter.

Atle Ottesen Søvik disputerte 15. desember. Tittelen på avhandlingen var The Problem of Evil and the Power of God: On the Coherence and Authenticity of some Christian Theodicies with Different Understandings of God's Power.

Terje Hegertun disputerte 17. desember. Tittelen på avhandlingen var "Det brodersind som pinseaanden nødvendigvis maa føde". Analyse av økumeniske posisjoner i norsk pinsebevegelse med henblikk på utviklingen av en pentekostal økumenikk og fornyelse av økumeniske arbeidsformer.

Konferanse om Salmenes bok ved universitetet i Oxford

The Society for Old Testament Study holder en konferanse om Salmenes bok sammen med teologisk fakultet ved Oxford universitetet. Tittel på konferansen er Conflict and Convergence: Jewish and Christian Approaches to the Psalms. MFs professor i GT, Corinna Körting, deltar med innlegg.

Konferanse om ekklesiologi i Utrecht

MF er medarrangør av konferansen "Being surprised by God". Embodied Ecclesiology in Local Contexts. Konferansen holdes i Utrecht, Nederland fra 21. til 24. juni. MFs professor i praktisk teologi, Harald Hegstad, bidrar med foredrag.

Misjonskonferanse i Edinburgh 2010

Hundre år etter den store misjonskonferansen i Edinburgh 1910 holdes det igjen en stor misjonskonferanse i Edinburgh. 250 personer med misjon som ekspertise er invitert til konferansen som holdes fra 2.-6. juni. Lys og liv kommer med mer stoff om denne konferansen senere.

Avholdte konferanser og kurs

Forskerskolen holdt kurs 16.-18. november med besøk av Linda Woodhead fra universitetet i Lancaster.

Egedeinsittuttet arrangerte 27.-28. november konferanse om alternativ spiritualitet med utgangspunkt i boken Gud for kvarmann av Per Magne Aadnanes.

MF og OESSH holdt konferanse om de kristnes situasjon i Midtøsten 4. desember. Blant foredragsholderne var kardinal Foley, generalsekretær Olav Fykse Tveit og biskop Ole Kristian Kvarme.

MITT FUNN ØKUMENIKK SOM PENTEKOSTAL IDENTITET

Hvilke er de mest sentrale ressursene i en pentekostal økumenikk? Hvilken tilnærming vil kunne utvide pinsebevegelsens økumeniske engasjement ytterligere? Og hvilke konsekvenser har dette for arbeidsformene i en økumenikk for det 21. århundre?

Dette er blant de spørsmål som min avhandling er opptatt av. Den kartlegger de sentrale trekk ved pinsebevegelsens økumeniske posisjoner, hvordan de har vært begrunnet og på hvilken måte nye posisjoner er blitt etablert. På bakgrunn av disse innsiktene tegnes så en skisse til en pentekostal økumenikk. Avhandlingen viser hvordan åpne, økumeniske holdninger kan være en integrert del av en pentekostal identitet, og at arbeidet for kristen enhet er i tråd med pinsebevegelsens grunnleggende røtter.

Avhandlingen har tittelen «Det brodersind som pinseaanden nødvendigvis maa føde». Den bygger på litteraturstudier av to lengre historiske perioder i løpet av pinsebevegelsens om lag 100-årige historie. Holdningen til spørsmålet om kristen enhet omtales som en «bølgebevegelse». De første årene var preget av

alliansevennlige idealer, og pinsebevegelsens frontfigur, T. B. Barratt, ønsket at den nye vekkelsen skulle settes inn i en tverrkonfesjonell forståelsesramme. Det gikk ingen umiddelbar vei fra vekkelse til menighetsetablering og trossamfunn. Imidlertid fant det sted en perspektivinnsvengning som bidro til økumenisk isolasjon, og enheten ble etter hvert forstått i uniformerende enighetskategorier.

Avgrensingsmarkeringene og konfrontasjonsstrategien ble utfordret etter 1960, og bølgebevegelsen begynte å gå den andre veien. Den viktigste bidragsyteren til den trinnvise nyskrivingen av enhetsorienteringen var den karismatiske vekkelsen. Etter 1990 ble horisontutvidelsen ytterligere utvidet som frukt av at en rekke nye relasjoner ble etablert med andre kirker og miljøer. Økumenikken fikk et bredere uttrykksrepertoar, og pinsebevegelsen lot seg involvere på nye felleskirkelige arenaer. Den utvidet dermed sin identitet, men uten å miste den.

Pinsemiljøet ble påvirket av menneskelige erfaringer og endringsprosesser, og den posisjonsmessige bølgebevegelsen uttrykker dermed en historisk kontingens og en ikke ubetydelig gjennomskiktighet. Et trosfellesskap med tradisjonelt normative posisjonsmarkeringer reorienterte seg selv i lys av en virkelighetsbe-

traktning som ga et fleksibelt handlingsrom og som var uttrykk for en betydelig tilpassningskompetanse. Dette skjedde ikke uten en viss risiko. Derfor vil det å investere i en mer bevisst refleksjon omkring ens egen identitet føre til at endringene språkliggjøres og det tilbys ressurser som bidrar til bedre å forstå underveis, ikke bare i etterkant.

Avhandlingen er opptatt av at pentekostal økumenikk har en tilnærming som involverer hele bredden av teologiens kognitive og erfaringsmessige sider. Informert av de historiske innsiktsressursene som materialet stiller til rådighet, tegner avhandlingen en skisse av hvordan åpne, økumeniske holdninger kan forstås som en integrert del av en pentekostal identitet. Som bidrag til det økumeniske arbeidsfeltet er avhandlingen opptatt av den pentekostale spiritualitetsforståelsen og av pinsedagshendelsen som et økumenisk tegn. Elementene i en pentekostal økumenikk spinner rundt «den velvillige holdningen» som økumenikkens bakteppe, at den er gitt av Gud og erfart av Ånden, at tilnærmingen er nettverksorientert, at økumenikkens «sted» i hovedsak må være det lokale nivå, og at «Åndens enhet» kan defineres som økumenikkens hjerte.

Med hensyn til økumeniske arbeidsformer, advarer avhandlingen mot uniformerende likhetsidealer som kamuflerer den kirkelige mangfoldighetsstrukturen. Den oppfordrer til å inkludere innsikter fra hverandres fellesskapstradisjoner, trosreiser og livserfaringer og til å utvikle en enhet som gjenkjennes på kirkenes grunn-nivå. Ingen bestemt økumenisk modell er gitt med nødvendighet.

TEKST: TERJE HEGERTUN

KRONIKK GJESTFRIHET I EKSTREMISTAN

Norge er i ferd med å bli et flerkulturelt samfunn. Dette utfordrer kirken til å pusse støvet av en gammel kristen dyd: Gjestfriheten.

TEKST: TRON FAGERMOEN
FOTO: RUNE SÆVIG
/ BERGENS TIDENE

I en offentlig samtale som ofte har fokus på hvordan innvandrings- og asyltilstrømmingen kan begrenses, vil det å løfte fram gjestfrihetsidealet kunne bidra til å utvide vår kollektive moralske og politiske forestillingsevne. Dermed kan de forenklerende og destruktive "vi-mot-dem"-kategoriene overskrides, og nye framtidbilder vokse frem. Kanskje er dette kirkens viktigste diakonale oppgave i årene som kommer?

I fjor høst utga journalisten og forfatteren Aslak Nore boka Ekstremistan. Frykt og håp i det flerkulturelle Norge. Her beskriver han hvilke følger det vil få at Norge er i ferd med å bli et flerkulturelt samfunn. Tesen er enkel nok: I det nye flerkulturelle Norge – i Ekstremistan – vil det beste bli bedre og det verste bli verre. Sport, underholdning, forskning og næringsliv vil bli bedre. Samtidig vil kriminaliteten øke, og den generelle følelsen av utrygghet dermed bli verre. Slik Nore ser det, lar ikke denne samfunnsutviklingen seg stoppe. Det eneste vi kan gjøre er å "lære oss å svømme", altså å nyte det som er bra med Ekstremistan, samtidig som vi lærer oss å leve med det som er dårlig.

Ekstremistan har blitt møtt med alt fra stående ovasjoner til indignert avvisning. Blant bokas tilhengere er gjennomgangstenen at her er det endelig en som "tør å ta debatten". Blant kritikerne hevdes det at Nore svartmaler og trekker slutninger på sviktende grunnlag. Uansett hva man måtte mene om Ekstremistan, er det tydelig at forfatteren har

«Hvordan utfordrer Nores framtidsbilder kirken? Hva vil det si å være en tjenende og åpen folkekirke i Ekstremistan?»

truffet en nerve: Få bøker var gjenstand for mer oppmerksomhet i året som gikk. Dels skyldes nok dette at Nore behandler et aktuelt tema på en personlig og engasjerende måte. Samtidig er det grunn til å tro at når boka har fått så stor gjennomslagskraft, så handler dette også om at Nore setter ord på noe mange allerede synes å mene, nemlig at utviklingen mot et mer flerkulturelt samfunn ikke bare er uproblematisk.

Poenget her er ikke å drøfte hvorvidt Nore har rett eller ei. Poenget er heller å spørre: Hvordan utfordrer Nores framtidsbilder kirken? Hva vil det si å være en tjenende og åpen folkekirke i Ekstremistan? Ett mulig svar på dette spørsmålet, er å si at om samfunnet i det flerkulturelle Norge blir mer ekstremt, så utfordrer dette samtidig kirken til å bli mer ekstrem, eller - som jeg kanskje heller vil uttrykke det - mer seg selv. Annerledes sagt: I et stadig mer flerkulturelt Norge blir kirken utfordret til å pusse støvet av en gammel kristen dyd, og bli mer radikalt gjestfri.

Både i Det gamle og Det nye testamentet står gjestfrihetsidealet sentralt. I 3. Mosebok beskrives for eksempel gjestfrihetsidealet slik: "Når en innflytter bor i landet hos dere, skal dere ikke undertrykke han. Dere skal behandle han som en landsmann. Du skal elske ham som deg selv. For dere har selv vært innflyttere i Egypt" (3. Mos 19, 33f). Her knyttes interessant nok formaningene om å vise gjestfrihet opp til Israelfolkets egne erfaringer som fremmede i Egypt.

I det nye testamentet videreføres og radikaliseres gjestfrihetsmotivet. Nå rykker Gud selv inn i den fremmedes posisjon. I beskrivelsene som ligger til grunn for alle de tre kristne høytidene – jul, påske og pinse – understrekes det at Gud kommer til oss nettopp som en fremmed: Som barnet i krybben, som den fremmede på veien til Emmaus, som Åndens veldige susen pinsedag. Også i den såkalte domslignelsen hos Matteus tegnes det et bilde av at Jesus møter verden som en fremmed: "jeg var fremmed, og dere tok imot meg". Her settes det samtidig likhetstegn mellom hvordan fremmede blir møtt og hvordan Jesus selv blir tatt imot; "det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere også mot meg" (Matt 25, 31 – 46).

Som denne korte gjennomgangen viser, er det ingen overdrivelse å hevde at gjestfrihetsmotivet utgjør et kjerneelement i det kristne trosgrunnlaget. "Indøvelse i Christendom", for å hente et uttrykk fra Søren Kierkegaard, er slik sett alltid også innøvelse i gjestfrihet. Dette siste peker på en annen viktig side ved gjestfriheten, nemlig at gjestfriheten ikke er noe som oppstår av seg selv. Når det i Plan for diakoni i Den norske kirke heter at nestekjærlighet kan læres, så gjelder dette også for gjestfriheten; også gjestfriheten kan læres. For kirkens del skjer dette særlig på to måter. For det første lærer kirken gjestfrihet ved å gjøre det den alltid har gjort: Feire dåp og nattverd, og høre Herrens ord. Kanskje særlig gjennom nattverdsfeiringen, hvor Jesus gir seg selv for de som er til stede, oppdras kirken til å møte verden med den samme gjestfriheten den selv har blitt til del. For det andre lærer kirken gjestfrihet gjennom konkrete møter med andres gjestfrihet. Ikke minst

gjelder dette gjennom samhandling med andre religioner enn den kristne og andre kulturer enn den norske.

Det å øve seg i gjestfrihet løser ikke i seg selv alle de komplekse utfordringene knyttet til det å være et flerkulturelt samfunn. Innøvelsen i gjestfrihet fremmer imidlertid den grunnleggende holdningen kirken er kalt til å møte det flerkulturelle samfunnet med. Ved å møte det flerkulturelle Norge på denne måten, kan kirken være med på å utvide det norske folks kollektive moralske og politiske fantasi. Dermed blir det også mulig å forestille seg et annet Ekstremistan, et Ekstremistan som ikke bare er bedre på sport og underholdning, men også på gjestfrihet?

Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv

Ny bok

Festskrift til Kjell Olav Sannes

Torleiv Austad, Tormod Engelsviken, Lars Østnor (red.)

I anledning av at professor dr.theol. Kjell Olav Sannes fyller 65 år den 6. april 2010, vil venner og kolleger hylle ham med et festskrift. Som lærer og forsker ved Det teologiske Menighetsfakultet (MF) gjennom vel 40 år har han betydd mye for mange norske prestestudenter og for masterstudenter fra andre land og kontinenter. Det er ikke få som med takknemlighet ser tilbake på Sannes' solide innføring i evangelisk-luthersk kristendomsforståelse. Festskriftet inneholder bidrag av bl.a. Karl Olav Sandnes, Hans Kvalbein, Svein Rise, Oskar Skarsaune, Knut Alfsvåg, Peder Gravem, Harald Hegstad, Stephanie Dietrich, Roar Fotland, Terje Hegertun, foruten utenlandske kolleger og redaktørene Torleiv Austad, Tormod Engelsviken og Lars Østnor.

Innbydelse til abonnements

Interesserte kan forhåndsbestille boken til spesialpris kr 300,- (ekskl. porto). Bestilling sendes til post@tapirforlag.no innen 20.02.2010. Ved bestilling må man oppgi om man ønsker å stå på tabula gratulatoria eller ikke (inntil to navn). Utsalgspris etter utgivelsen vil være kr 350,-.

Tapir Akademisk Forlag, Nardoveien 12, 7005 Trondheim
Tlf. 73 59 84 22. E-post: post@tapirforlag.no tapir akademisk forlag

NY STUDENTRÅDSLEDER

Så er et nytt år her – noe som ofte medfører ny studentrådsleder. Dette året er han importert fra "söta bror".

TEKST: ANDREAS HOLM,
STUDENTRÅDSLEDER

Kommer man fra Sverige får man høre en del "vitser", for eksempel:

- Hvorfor kunne ikke Jesusbarnet bli født i Norge?
- For det fantes ingen vise menn i øst.

Jeg får vel bare holde ut, og prøve å bevise at det faktisk kan komme vise menn fra øst. Selv om jeg kommer fra Sverige føler jeg at jeg har mye norsk i meg, med norsk mamma, pappa som er utdannet ved MF, norsk pass, og for ikke å glemme min barndomsfavoritt "Kaptein Sabeltann". Nei - jeg kjenner meg ikke fremmed i Norge.

Jeg føler meg heller ikke fremmed på MF, ikke som første gang jeg kom hit og alt virket ukjent og skummelt. Nå liker jeg meg godt i kantina, klasserommene og lesesalen. I løpet av året som kommer, skal vi i studentrådet arbeide for at MF, som allerede er et bra studiested, skal bli enda bedre - at

studentene skal trives og få god og relevant undervisning. Ikke for at alle skal gro fast her, men for at man skal bli godt rustet til videre arbeid.

Mange som studerer ved MF kommer senere til å arbeide innen kirken. Derfor er det et viktig perspektiv ved MFs identitet at det ikke bare er et vitenskapelig fakultet, men også et menighetsfakultet. Arbeidet her skal tjene menighetene og være til hjelp i f.eks. deres viktige oppgave med å spre evangeliet. UKT er et flott eksempel på hvordan MF prøver å dekke et behov fra menighetene. For meg gir dette perspektivet en større mening både for MF og for våre studier. I en tid der kristen tro kan virke på vikende front i Norge, tror jeg det er viktig å løfte frem dette perspektivet, og arbeide for at de som studerer her skal være solid utrustet for arbeidet i menighetene.

Jeg vil ønske alle et godt nytt år og et godt semester! Og er det noe studentrådet kan gjøre for at ditt semester ska bli bedre, så bare ta kontakt med oss!

HVOR BLE DE AV?

Vi møter tidligere MF- student Ingjerd Grimstad

NÅR GIKK DU PÅ MF?

- Fra høsten 2005 til og med høsten 2006, altså 3 semestre.

HVA DRIVER DU MED NÅ?

- Jeg bor i Jerusalem, og jobber tett sammen med bibelselskapene her. De er partnere med Frikirken. Jeg er særlig involvert i et norskstøttet prosjekt, OPCY, som jobber med palestinske familier. I tillegg jobber jeg med Bridgebuilders, et veldig spennende forsoningsprosjekt, og er mentor for et team fra Gå Ut Senteret. Jeg drar til Gaza iblant og besøker kirkene der, og prøver så godt jeg kan å følge opp Frikirkens engasjement i landet her.

HVA HAR DU GJORT SIDEN DU SLUTTET?

- Før jeg begynte å jobbe for Frikirken, jobbet jeg som norsklærer på Berlitz language services i Oslo. Jeg jobbet også deltid på Diakonova og som frilansjournalist.

HAR DU ET MINNE FRA STUDIETIDEN DU VIL DELE?

- Jeg har mange gode minner fra MF, særlig i det intense semesteret da jeg skrev

INGJERD GRIMSTAD

TITTEL/YRKE: Stedlig representant for Den Evangelisk Lutherske Frikirke til Israel og de palestinske områder.

UTDANNING: Bachelor i klassisk arabisk, samt diverse fag fra Blindern. Årsstudiet i diakoni på Diakonova og master i Diakoni fra MF.

masteroppgaven - det var da jeg var der mest. Jeg husker masse kaffe, mange gode venner og støttespillere å ta gode pauser med, og mange små middagslurer på hvilerommet. Det jeg sitter mest igjen med, tror jeg, er at jeg hadde veldig mange gode medstudenter som utviklet seg til å bli gode venner (noen av dem venner for livet, tror jeg), og veldig mange hyggelige og støttende ansatte også. Hvis jeg skal nevne én person, må det være Marit Spydevold. Hun har en karakter som jeg virkelig beundrer. Og så husker jeg at jeg ble veldig engasjert av mange av Gunnar Heienes forelesninger, og at jeg koste meg i Engedals forelesninger. Han har en enorm innsikt og kunnskap på mange felt. Oi, der nevnte jeg tre personer...

HAR DU NOE ANNET Å SI PÅ TAMPEN?

- For meg representerer tiden på MF et viktig skritt på veien for å komme inn i den tjenesten/jobben jeg har i dag. Master i diakoni er jo et samarbeid mellom MF og Diakonova, så sistnevnte fortjener sin del av æren for de gode minnene jeg har og de flotte menneskene jeg ble kjent med. Mastergraden jeg tok var egentlig perfekt for det jeg gjør i dag, som et startpunkt for å lære mer nå som jeg er i jobb. Jeg føler at jeg fikk både innsikt i relevante problemstillinger og verktøy til å håndtere forskjellige situasjoner. Det er jeg utrolig glad for.

Uteksaminerte

ved MF høsten 2009

Bachelor i kultur- og samfunnsfag Tora Bjørgo Lie. **Bachelor i kultur- og samfunnsfag, spesialisering UKT** Morten Ødegaard. **Cand.theol.** Mark Akali, Ståle Johan Aklestad, Gunnhild Nordgaard Hermstad, Gunn-Frøydys Unneland og Nina Grasto Wilhelmsson. **Master i kristendomskunnskap** Baguma Bisina Buranga, Terje Haldorsen, Eva Marie Hammarbäck, Sigrid Helene Kjørven Haug, David Helmikstøl, Steinar Sødal, Rune Tobiassen og Ståle Wilhelmssen. **Master i teologi** Stig Sunde. **Master i diakoni** Else Kari Bjerva, Anne Eidjord, Elin Kristin Hjelmås, Arild Tjørve og Solveig Yri. **Master i kirkelig undervisning** Jenny Marie Ågedal. **Erfaringsbasert Master i RLE/Religion og etikk** Ellen Steffensen Berg og Tone Skovly Freberg. **PhD** Heid Leganger-Krogstad, Karl Inge Tangen, Lars Råmunddal, Atle Ottesen Søvik og Terje Hegertun.

UNGDOM EN RESSURS FOR KIRKEN?

Finnes det en egen diakoni for ungdom? Kan ungdom selv være en ressurs for kirken? Lys og liv har møtt Astrid Sandsmark, universitetslektor i praktisk teologi og programleder på UKT (Ungdom, kultur og tro).

TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: LINDA CARTRIDGE

- Hva er ungdomsdiakoni, Astrid?

- Jeg vil si at ungdomsdiakoni er diakonalt arbeid mot målgruppen ungdom i tidlig tenåringsfase, helt opp til 30 år. Diakoni mot ungdom har et sterkt fokus på at kirken må være et inkluderende felleskap for ungdom. Hvordan drives kirkelig arbeid slik at ungdom føler seg ekskludert? Ved å reflektere rundt dette kan ungdomsdiakonien bli rettet mot grupper som er ekskludert, de som mobbes, de som har syke foreldre, de som har funksjonshemninger osv. Ungdomsdiakoni må også være der ungdommen er i forbindelse med tap: Tap av nære personer, tap av trygghet i forbindelse med skilsmisse, erfaringer knyttet til ungdom og sorg.

- Men hvorfor er dette et kirkelig arbeid? Kan ikke samfunnet ellers ta vare på Norges ungdom?

- Jo, en del av arbeidet ligner absolutt på det vi møter hos helsesøster og hos andre sosiale tjenester i kommunen. Et rent diakonalt tiltak kan være i samarbeid med helsesøster eller familievernkontoret; sorgarbeid, eller grupper for ung-

dom som har opplevd skilsmisse. Da ligner arbeidet veldig. Som kirke har vi et medansvar for at folk skal ha det godt. Men all diakoni handler om at det er kirken som sender.

- Hva er diakoni?

- Slik jeg ser det, er det kirkens omsorgstjeneste. Men det er ikke slik at kirken gir noe uten å ta i mot. Kirken er både avsender og mottaker. Fordi jeg er en del av kirken, trenger jeg også diakoni, vi er alle sendere og mottakere. Det som er spennende med ungdom, er at de har noe å lære både kirken, diakonien og de voksne. I noen sammenhenger er de et tydelig ideal for oss voksne. De lar seg begeistre uten alle de voksnes "men", og har ofte et sterkt engasjement. Kirken må for eksempel ta lærdom av de unges engasjement for miljø og rettferdighet. Min erfaring med ungdom under 18 år er at de ikke har alle fordommene mot de kristne og kirken. Dette betyr at om de blir invitert inn, så blir de med. Blir de invitert til nattverd, så kommer de, blir de invitert til skriftemål, så kommer de. Og om de blir invitert til å være diakonale, så

« Det som er spennende med ungdom, er at de har noe å lære både kirken, diakonien og de voksne. I noen sammenhenger er de et tydelig ideal for oss voksne. »

vil de også gjøre dette. I så måte er ikke ungdom en gruppe vi som voksne i kirken skal gi noe som helst, men det er omvendt. Ungdom kan tilføre kirken mye og er en ressurs for kirken.

- Hvis vi tenker på den utdanningen MF tilbyr, UKT. Kan man lære å bli flink med ungdom?

- Ja, jeg vil si det. Vi kan trene på å bli flinke med ungdom ved å være sammen med dem og ved å få veiledning i forhold til det å være sammen med ungdom. I møtepunktet mellom å lære om ungdommens erfaringer, mellom veiledning og teori på for eksempel teologi, ungdomssosiologi og ungdomskultur, så rustet MF studentene til å bli ungdomsdiakoner, bredt forstått.

- Men har UKT bare et diakonalt sikte?

- Nei, vi sikter bredt. Vi utdanner innenfor gudstjenesteliv, trosopplæring, konfirmasjon og det misjonale. UKT skal speile hele kirkens arbeid i en menighet. En mulig kritikk av tradisjonelt kirkelig arbeid rettet mot ungdom, er at kirken ikke har latt ungdommen ta del i hele det kirkelige arbeidet. De har fått pizza i klubben i kjelleren på menighetshuset, mens de holdes utenfor det man forbinder med tradisjonelt kirkelig arbeid: Forkynelse, diakoni, gudstjenestearbeid. UKT ønsker å peke på at ungdom kan være en sentral del av kirken. Hvordan ser en gudstjeneste ut når mange ungdom er aktive? Hvilke utfordringer gir det å være tenåring til diakonien? Dette kan tenkes mye bredere enn bare det å drive en klubb, selv om dette også kan gjøres.

Astrid er tydelig engasjert. Hun ønsker å gjøre en studie på de tenåringene som kommer til kirken uten de klassiske fordommene mot kirken og "de kristne". Hennes erfaring er at ungdom

stort sett blir med på alt de inviteres til. Om det er skriftemål eller nattverd, kirkelige handlinger som vanligvis er forstått som "høyterskel", viser det seg at dette ikke er "høyterskel" for de unge. De tenker annerledes. Og hva erfarer disse unge egentlig i skriftemålet, eller i nattverden? Får de et møte med Gud, slik de ser det? Kirken må være en medvandrer sammen med ungdommene når de uten hemninger begynner seg inn i disse rommene.

- Til sist: Har du en personlig diakonifavoritt blant bibeltekstene?

- For min del er det to tekster. I Lukas 4 leser Jesus fra Jesaja, om evangeliet som godt budskap for de fattige, om nådens år og at fanger skal bli satt fri. Da jeg jobbet som ungdomsdiakon i Oppegård var vi i India, og der møtte vi representanter for en dalittkirke, en kirke av de kasteløse. Da så jeg at det vi i Vesten kaller den lille bibel (Joh 3.16), ikke nødvendigvis stemmer overens med det andre mennesker anser for å være deres lille bibel. For menneskene vi møtte, var den lille bibel Lukas 4-teksten. Med dette så mener jeg å si at ungdom kan være med å redefinere nye trossannheter, slik denne dalittkirkens representanter gjorde det for mitt vedkommende. I tillegg representerer fotvaskingscenen i Johannes 13 noe viktig for meg. I 78-oversettelsen sier Jesus at "Om dere også gjør dette, priser jeg dere lykkelige." Han snur lykken som noe selvcentrert på hodet og sier at dersom du tjener din neste, blir du lykkelig. Undersøkelser om ungdom og lykke viser at mange ungdommer påstår at de er lykkelige, men at de også kan være ensomme. Noe ulmer under, og dette må kirken ta inn over seg. Kirken må vise og vises en ungdommelig lykke som kan være diakonal.

aktuelle bøker

Eirik R. Mills
og Sindre Skeie
**Annerledes-
kongen**
Barneandakter
gjennom kirkeåret

Her finner du forslag
til prekener ved
familiegudstjenester
og andakter for barn.

Pris kr 248,-

Carolina Welin
Livets perler
- et liv i kjærlighet

«Kristuskransen» handler også
om møter med dine medmennesker.
Perlene hjelper
deg til å huske.
Gud er med deg.
Alltid.

Pris kr 198,-

nyhet

Ian Bradley
**Pilegrims-
vandring**
En historisk
og kulturell
reise

Denne boka gir
deg bakgrunns-
stoff og praktiske
tips til 13 europe-
iske pilegrimsmål.
Den er rikt illustrert.

Pris kr 398,-

nyhet

Du får bøker med rabatt, når du blir
medlem av Leserforum i vår nettbokhandel.

www.bibel.no

Verbum

FOLK

REDIGERT AV: MARIANNE TORP

Personality

Jørn Varhaug har avsluttet sin stipendiatperiode den 31.12.2009. **Terje Hegertun** er fast tilsatt som førsteamanuensis i systematisk teologi og **Laila Kokkin** er ansatt i fast stilling som resepsjonist fra 01.01.2010.

KINALEDERE TIL MF

To fremstående ledere i Tre-selv-kirken, som nå bygger opp en bibelskole i Changsa i Hunan-provinsen, kom til MF sammen med to ledere for provinsens religionsdepartement. Fra venstre: Chen Xida, pastor i den kinesiske menighet i Oslo, Ms. Zhanghua, studieleder ved Hunan Bible Institute, professor Hans Kvalbein, MF, Rev. Chenzhi, kirkepresident for den protestantiske kirken i Hunan og rektor ved HBI, Ms. Wangti, avdelingsdirektør i provinsens religionsdepartement, Mr. Zhongyang, ass. avdelingsdirektør i provinsens religionsdepartement, Ole Jacob Grønvald, NMS-misjonær i Hong Kong og rektor Vidar L. Haanes, MF.

ZACK HUNTER

er en ung kristen aktivist og leder av en bevegelse mot moderne slaveri. Han har skrevet boken "Du kan forandre". Zach besøkte MF og samtalte med studenter på Ungdom, kultur og tro.

FAMILIEN TIL NINA GRASTO WILHELMSSON

var med da hun fikk sitt vitnemål for fullført Cand. theol.-eksamen. Her sammen de festkleddede døtrene Silje Marie, Marte Sofie og Karoline.

SVERRE AALEN SEMINAR

I anledning av at det var 100 år siden professor, dr. theol. Sverre Aalen ble født, arrangerte NT-seksjonen ved MF et dagsseminar om Sverre Aalen og hans teologi.

HØSTENS DIAKONIKONFERANSE

SANN SUNN SÅRBAR - en kirke for alle? samlet fulle lokaler på MF. Blant foreleserne var biskop em. Odd Bondevik som foreleste om "En kirke for alle - men hva når den kristne tro presenteres slik at den oppleves ekskluderende?" Turid Skorpe Lannem (bildet) hadde responsen.

MILJØ OG ETIKK. RELIGION OG KJØNN

var tema for etterutdanningskurset som samlet 92 lærere på MF 4.-5. januar. Bak fra venstre; professor Gunnar Heiene, MF, foreleser og medlem i programkomiteen, og dosent Jan Opsal fra Misjonshøyskolen som foreleste om "Mannsroller i islam". Foran; leder for Natur og Ungdom, Ingeborg Cjærnum, med temaet "Etter København - hva nå?" og universitetslektor Ann Midttun, leder av programkomiteen og kurset som helhet.

FEM DISPUTASER PÅ MF I HØST

HEID LEGANGER-KROGSTAD

forsvarte sin avhandling 13. november: "The Religious Dimension of Intercultural Education: Contributions to a Contextual Understanding". Fra venstre; rektor Vidar L. Haanes, prorektor Sverre Dag Mogstad, Heid Leganger-Krogstad, førsteamanuensis Sidsel Lied (2. opp.) og professor Robert Jackson fra Warwick (1. opp.)

KARL INGE TANGEN

forsvarte sin avhandling 8. desember. Fra venstre; professor dr. William K. Kay, Bangor, Wales (1. opp.), professor dr. Jan Inge Jenssen, Kristiansand (2. opp.), Karl Inge Tangen, prorektor Sverre Dag Mogstad og professor dr. Jan-Olav Henriksen.

LARS RÅMUNDDAL

forsvarte sin avhandling 11. desember. Fra venstre; førsteamanuensis Roar G. Fotland, prorektor Sverre Dag Mogstad, Lars Råmunddal, professor dr. Harald Askeland, Oslo (1. opp.) og førsteamanuensis dr. Hans Austnaberg, Stavanger (2. opp.).

ATLE OTTESEN SØVIK

forsvarte sin avhandling 15. desember. Fra venstre, i snøvær; professor Peder Gravem, professor dr. Mikael Stenmark, Uppsala (2. opp.), Atle O. Søvik, professor dr. Nils Gilje, Bergen (1. opp.) og rektor Vidar L. Haanes.

TERJE HEGERTUN

forsvarte sin avhandling 17. desember. Fra venstre; rektor Vidar L. Haanes, førsteamanuensis dr. Ingunn Folkestad Breistein, Kristiansand (2. opp.), Terje Hegertun, generalsekretær dr. Olav Fykse Tveit, Oslo (1. opp.) og professor Tormod Engelsen.

STUDENTENE GJØR DET HYGGELIG I ADVENTSTIDEN

Tidlig i desember var det gratis grøt til alle i studentkafeen. Mari Mikkelsen er med i Miljøutvalget på MF og sørger for at alle får det de trenger til grøten sin.

UTSENDELSDATOER 2010

NR. 1 11. FEBRUAR
NR. 2 9. APRIL
NR. 3 8. JUNI
NR. 4 21. SEPTEMBER
NR. 5 25. NOVEMBER

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet
med påført ny adresse.

B **POSTABONNEMENT**
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

REPLIKK DIAKONIENS POSISJON

”Diakoni er evangeliet i handling,” sier definisjonen til Den norske kirke. Jesus talte og handlet og var til stede hos mennesker i deres liv på godt og vondt. Evangeliet er å formidle Jesus Kristus. Gud skapte hver av oss i sitt bilde, og Jesus Kristus brukte sin makt til å gi den fra seg til oss. Han ga oss retten til å være Guds barn. Dette er også diakoniens livsbetingelse. Diakoniens utgangspunkt er i ord og handling å leve sammen med og nærværende hos det enkelte menneske.

Diakoniens posisjon er å bøye seg ned – ikke i avmakt, men med en myndig og oppreist holdning. Da Jesus bøyde seg ned for å vaske dis-

plenes føtter, gjorde han det ut fra en selvbevissthet om at ”han var utgått fra Gud og gikk til Gud” (Joh 13,3). Diakoniens vesen er å bøye seg ned for å tjene og dermed gi den andre makt til å være seg selv i fellesskapet med andre. Posisjonen gir mulighet for nærhet og medvandring med den som er krenket, nedslått og lidende. Posisjonen gir mulighet til - med myndighet og styrke – å protestere mot den urett som er bakgrunnen for at mennesker er krenket, nedslått og lidende.

Tormod Kleiven

